

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 3, K Lučinám 18

K Lučinám 18/2500, 130 00 Praha 3

Identifikátor školy: 600 036 171

Termín konání orientační inspekce: 20. - 25. března 2002

Čj.	019 118/02-5106
Signatura	oa3cv109

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Účelově postavená budova základní školy byla otevřena před 39 roky. S účinností od 1. 1. 1996 je organizací s právní subjektivitou. Sdružuje základní školu s kapacitou 600 žáků, školní družinu s kapacitou 150 žáků a školní jídelnu s kapacitou 600 jídel. V letošním roce má 18 tříd s 391 žákem. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod č. j. 16 847/96-2. V okolí budovy je vzorně upravený školní pozemek a tělovýchovný areál. V souladu s vymezenými majetkovými právy je část vnitřních prostorů budovy pronajímána střední knihovnické škole.

Předmětem orientační inspekce zaměřené na vzdělávání v českém jazyce, matematice, fyzice a volitelném předmětu seminář z matematiky, v chemii, přírodopisu a volitelném předmětu praktikum z přírodopisu, v zeměpisu, vlastivědě, hudební výchově ve 4. - 9. ročníku a v nepovinném předmětu instrumentální soubor bylo posouzení úrovně výchovně-vzdělávací práce školy, realizující učební plán zvoleného vzdělávacího programu. Součástí inspekce byla kontrola efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Výuka probíhá podle zvoleného vzdělávacího programu. Časová dotace předmětu je v souladu s učebními plány. Učitelky mají vypracované tematické plány v návaznosti na učebnice, které ne vždy časově a obsahově korespondují s učebními osnovami. Obsah učiva jen částečně odpovídá osnovám, dílčí nedostatky plynoucí ze zápisů v třídních knihách: v zápisech v třídních knihách 8. ročníku jsou zapsaná témata učiva z 9. ročníku (zápor, přívlastek těsný a volný), což svědčí o tom, že vypracované tematické plány jsou formální, neboť vyučující pracovala podle učebnice, nikoli podle osnov. Plánování a příprava má dílčí nedostatky.

V rámci volitelných předmětů mohou žáci 9. ročníků navštěvovat cvičení z českého jazyka. Výchovná poradkyně informuje učitele o žácích se specifickými vývojovými poruchami učení. V některých sledovaných hodinách byl zřetelný individuální přístup k těmto žákům a respektování jejich osobnosti.

Předmět vyučují čtyři učitelky. Všechny mají odbornou i pedagogickou způsobilost. Výuka probíhá v kmenových učebnách vybavených novým nebo inovovaným žákovským nábytkem. Třídy jsou světlé, prostorné, tradičně uspořádané, vyzdobené názornými pomůckami jednotlivých předmětů. Kabinet českého jazyka je standardně vybaven odbornou a naučnou literaturou, didaktickou technikou (meotar, magnetofony, video), k dispozici jsou jazykové příručky umístěné v jednotlivých učebnách. V hodinách byly pomůcky využity minimálně. Vyučující používají učebnice z nakladatelství Alter a SPN. Personální podmínky jsou nadprůměrné, materiální jsou průměrné.

Sledovaná výuka byla pečlivě a zodpovědně připravená. V hodinách se prolínal řízený rozhovor s různými činnostmi. Ve většině hodin učitelky efektivně využily skupinové práce či práce ve dvojicích, kdy si žáci osvojovali poznatky ze všech složek předmětu a prakticky ovládali základy pravopisu. V některých třídách se objevila vnitřní diferenciací a individuální přístup k žákům, kde učitelka volila různě náročné zadání učiva. Žáci většinou na příkladech, z vlastních jazykových zkušeností, nebo textu v učebnici aplikovali poznaná mluvnická pravidla. K tomu jim napomáhala procvičování na tabuli nebo v pracovním listu, samostatná práce či

práce s chybou ústně i písemně. S pomocí vyučující se občas podíleli na zápisu nové látky. V hodině slohu vycházela vyučující ze zkušeností a vypravěčské obratnosti žáků, kteří ji měli možnost využít prakticky v zadaném úkolu. Žáci projevovali velmi dobré znalosti a při práci u nich převažovala aktivita ve většině hodin. Organizace, formy a metody výuky odrážejí odbornost, zkušenost a kreativitu učitelek, jsou nadprůměrné.

Motivace se omezovala většinou na sdělení činnosti v hodinách. Vyučující použily jako motivační prvek během výuky pozitivní hodnocení práce žáků, pochvaly. Žáci výkony svých spolužáků hodnotili velmi sporadicky, sebehodnocení se neobjevilo. Celkově jejich práci učitelky zhodnotily v závěru hodiny. Sledovaný výběr žákovských písemností měl dobrou úroveň, sešity jsou převážně pravidelně kontrolovány a jsou prováděny opravy chyb. Domácí úkoly jsou přiměřené. U žáků se specifickými poruchami učení se objevila klasifikace diktátů, která neodpovídala pravidlům jejich hodnocení. Jen ojediněle využívali při písemném procvičování doplňovací cvičení. V žákovských knížkách se vyskytuje klasifikace většinou z písemného procvičení mluvnického učiva, málo je uváděno hodnocení z literární výchovy nebo slohu. Vstřícný a klidný přístup učitelek k žákům přispíval k příjemné pracovní atmosféře ve výuce. Je vytvářeno prostředí vzájemné důvěry a spolupráce. Při použití kooperativních metod mají vhodné podmínky pro rozvoj vzájemné komunikace a tolerance. V oblasti motivace a hodnocení jsou pozitiva a negativa v rovnováze, v interakci a komunikaci převažují pozitiva.

Kvalita výuky českého jazyka je velmi dobrá.

Matematika, fyzika a volitelný předmět seminář z matematiky

Výuka probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Týdenní dotace vyučovacích hodin jsou ve všech třídách dodrženy. Na povinnou výuku matematiky navazuje v 7. - 9. ročníku volitelný předmět seminář z matematiky. Tematické plány učiva, podle kterých je vyučováno, obsahují stručné časové rozvržení jednotlivých celků. Neobsahují vhodné rozvržení střídání aritmetického (algebraického) a geometrického učiva. Příprava učitelek na sledované hodiny byla dobrá, ve všech případech se podařilo naplánovanou stavbu hodiny v plné šíři realizovat. V plánování a přípravě výuky převažují pozitiva.

Sledované předměty vyučují celkem čtyři učitelky, všechny mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Vhodně zvolené řady učebnic umožňují kontinuální výuku. Vyučování probíhá ve kmenových třídách, které jsou upravené jako pracovny - dvě slouží k výuce matematiky, jedna k výuce fyziky. Všechny jsou účelně a podnětně vybavené. Mimo četných demonstračních tabulí obsahují také nástěnky s přehledy základních pojmů. V jedné z pracoven matematiky je umístěn zpětný projektor. Pracovna fyziky je vybavena televizí s videem a mnoha využívanými demonstračními pomůckami. Kabinety obou předmětů jsou celkově kvalitně vybavené. Při vyučování byly mimo jiné také užívány vlastní materiály vyučujících, školní kapesní kalkulátory a matematicko-fyzikální tabulky. Četnost užívaných pomůcek se u jednotlivých vyučujících lišila, převážně s ohledem na charakter učiva. V oblastech podmínek výuky se vyskytují pouze drobné a formální nedostatky.

Struktura jednotlivých hodin byla většinou přizpůsobena úrovni žáků. Ve sledovaném vyučování některé učitelky uplatňovaly pestrou škálu forem a metod. Frontální práce byla často střídána se samostatnou prací žáků, žáci pracovali ve dvojicích nebo skupinách, strategie soutěživosti a spolupráce byly většinou zastoupeny vyváženě. Zvolené metody byly ve značné míře efektivní, vyučování bylo názorné a konkrétní. V matematice např. efektní využití promítnuté tabulky k opakování dělitelnosti a přiřazování názvů úhlů k jejich obrazům (aplikace hry „Pexeso“) vedly žáky k upevňování znalostí. Ve fyzice např. skupinové pozorování a měření elektrického napětí vedlo žáky k nenásilnému osvojování znalostí. V dalších hodinách užívaly vyučující převážně frontální způsoby výuky. Téměř vždy byli žáci

i při probírání nového učiva vyzývání k přemýšlení, k hledání odpovědí a k zaujímání vlastních postojů. Zvolené činnosti byly většinou dobře strukturované a vedly ke splnění stanovených cílů. Při semináři z matematiky měli žáci možnost řešení náročnějších úloh včetně aplikací. Zadávaná domácí příprava byla přiměřená rozsahem a vycházela z učiva probíraného v hodině. Organizace, formy a metody výuky jsou celkově spíše nadprůměrné.

K prvotní motivaci žáků sloužil obvykle zřetelně formulovaný cíl hodiny, specifické motivační postupy byly zařazovány ve větší míře ve fyzice, kdy žáci diskusí vyvodili nový pojem. Aktivizující prvky byly zařazovány také v průběhu hodin, kdy většina vyučujících využívala dle charakteru učiva příkladů z praxe - žáci se pokoušeli formulovat slovní úlohy, funkčně se uplatnily i mezipředmětové souvislosti - např. zeměpisné. Aplikace byly užívány hlavně při práci se vzorci, včetně práce s chybou. Kromě průběžného pozitivního hodnocení bylo obvykle v závěru jednotlivých hodin začleněno celkové zhodnocení. Prvky sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení žáků byly zařazovány spíše ojediněle. Školní i domácí sešity jsou učitelkami převážně pravidelně kontrolované, v některých případech s menší důsledností ve vyžadování oprav chyb. Zadávané písemné práce jsou z hlediska obsahu i hodnocení přiměřené. Klasifikace v žákovských knížkách je četná, s konkrétní vypovídací hodnotou. V motivaci a hodnocení převažují pozitiva.

V naprosté většině tříd probíhala výuka v klidné, příznivé pracovní atmosféře, s jasnými a akceptovanými pravidly. Všechny učitelky mají přirozenou autoritu a jejich vzájemná komunikace s dětmi respektuje jednotlivé individuality. Komunikativní schopnosti žáků byly rozvíjeny nenásilnou formou zejména při vyhodnocení fyzikálních pokusů nebo při definování pravidel dělitelnosti. Verbální i neverbální projev vyučujících byl na velmi dobré úrovni, s respektováním odborné terminologie a specifických zápisů. Občas se objevily příliš návodně položené otázky, které vybízely žáky k jednoslovným odpovědím. Interakce a komunikace jsou nadprůměrné.

Výuka sledovaných předmětů má velmi dobrou úroveň.

Chemie, přírodopis a volitelný předmět praktikum z přírodopisu

Výuka je organizována v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu, týdenní dotace vyučovacích hodin jsou u všech tříd dodrženy. V návaznosti na povinnou výuku přírodovědných předmětů mohou žáci navštěvovat volitelný předmět praktikum z přírodopisu. Učitelky zpracovaly v souladu s osnovami stručné tematické plány s dlouhodobým rozvržením učiva, řazením tematických celků v ročnících a zařazením laboratorních prací. Obě vyučující volitelného předmětu praktikum a seminář z přírodopisu vypracovaly plány, které jsou v souladu se vzdělávacím programem a jsou zaměřeny na tvorbu žákovských dovedností v návaznosti na vědomosti získané v přírodovědných předmětech. Učitelky dlouhodobě a velmi úspěšně připravují žáky se zájmem o přírodu na biologickou a chemickou olympiádu a soutěže s ekologickou a zdravotní tematikou, např. „Poznej a chraň pražskou přírodu“, regionální soutěž „Za kapkou rosy“ a „Soutěž mladých zdravotníků“. Plánování a příprava výuky má vynikající úroveň.

Chemii, přírodopis i praktikum z přírodopisu vyučují dvě pedagožky s příslušnou pedagogickou a odbornou způsobilostí. V průběhu inspekce probíhala pedagogická praxe studentů Přírodovědecké fakulty UK. Vyučuje se ve dvou pracovnách s pěknou výzdobou související s obsahem předmětu. Pracovna přírodopisu je vybavena novým, netradičně uspořádaným nábytkem bez demonstračního stolu a rozvodu vody do lavic. Jsou v ní pečlivě ošetřovaná akvária a terária, pokojové rostliny, skříňky s vystavenými přírodninami a pomůckami, televize s videem, promítací plátno a zpětný projektor. Další pomůcky jsou uloženy v přilehlém kabinetě. Ten obsahuje dostatek literatury, mikroskopů a laboratorních

pomůcek. Pracovna chemie je v současné době vybavená starými žakovskými lavicemi, demonstračním stolem a pěknými úložnými skříňkami. Toto vybavení spolu s chemikáliemi, laboratorním sklem a dalšími pomůckami v přilehlém kabinetě umožňuje plnit osnovy předmětu. Vedení školy má ke zkvalitnění demonstrační a žakovské laboratorní činnosti připravený návrh rekonstrukce této místnosti. Vybavenost pomůckami pro výuku je přiměřená, jejich využívání je časté a dobře promyšlené. Učitelky vhodně využívají didaktickou techniku, demonstrační pomůcky a pomůcky pro frontální žakovské pokusy. Videoprogramy si škola půjčuje ve videotéce Pedagogického centra. Počítačové programy nejsou zatím do výuky přírodovědných předmětů zařazeny. Žáci užívají ucelené řady učebnic schválených MŠMT. Personální podmínky jsou s ohledem na odbornost výuky vynikající. Materiální podmínky jsou u chemie velmi dobré a u přírodopisu vynikající.

Sledovaná výuka s klasickou stavbou hodin měla vynikající nebo velmi dobrou úroveň, byla promyšlená a připravená. Vyučující vycházely ze stanoveného cíle, vytvářely vhodné předpoklady pro zvládnutí učiva. Náročnost a přiměřenost výuky byla přizpůsobena schopnostem žáků. Ve všech částech hodin učitelky zařazovaly motivující činnosti. Některé formy měly charakter skupinové práce vyžadující spolupráci dvou nebo více žáků, jiné byly zaměřené na jednotlivce nebo na všechny přítomné žáky. Při samostatné práci dostávali žáci velmi zajímavé úkoly zaměřené na procvičování a ověřování znalostí. Ve výkladových částech hodin byly nejfrekventovanější metody výkladu spojeného s demonstračním pokusem, případně s frontálně prováděnými žakovskými pokusy nebo s demonstrací pomůcek, podložené diskusí a doplněné samostatnou žakovskou prací. Tyto i další části hodin byly ožívovány zařazením aktuálních problémů, souvisejících s probíranou tematikou např. problémy ochrany životního prostředí, nechyběly výchovné prvky a pravidla bezpečnosti. Jen v malé míře a vždy jen v krátkém časovém úseku byla užitá metoda výkladu bez aktivního zapojení žáků. Zápisy do sešitů i jejich vedení má velmi dobrou úroveň. V několika případech učitelky připravily pracovní listy, kde žáci pouze doplňovali údaje. V závěru někdy chybělo celkové zhodnocení práce žáků a ukončení hodiny.

Výuka probíhala v příznivé pracovní atmosféře. Vhodné střídání metod a přiměřené tempo žáky aktivovalo. Průběžné hodnocení znalostí žáků i celkové hodnocení jejich aktivity bylo objektivní, v některých hodinách ale celkové hodnocení žakovské práce chybělo. Hodnocení žáků navzájem a sebehodnocení se objevilo jen výjimečně. Učitelky měly k žákům pěkný vztah, který byl zřejmý i ze způsobu vzájemné komunikace. Odrážel se v chování žáků v hodině. Ze žakovských reakcí, jejich odpovědí a pozorovaných dovedností při frontálních žakovských pokusech lze soudit na velmi dobrou úroveň znalostí a dovedností žáků. Organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení i komunikace mezi žáky a učiteli mají velmi dobrou úroveň.

Kvalita vyučování uvedeného bloku přírodovědných předmětů je velmi dobrá.

Zeměpis a vlastivěda

Časová dotace vyučovacích hodin sledovaných předmětů je v souladu se stanoveným vzdělávacím programem. Kontinuitu výuky a soulad s osnovami sledují jednotliví vyučující na základě svých zkušeností s preferencí rozvržení látky podle používaných učebnic. Podle nich jsou konstruovány rovněž tematické plány, které pro svou stručnost a schematičnost nemají na přípravu výuky zásadní vliv. Bezprostřední příprava výuky jednotlivých hodin je převážně efektivní a pečlivá, rezerva je v odborné i metodické přípravě části hodin vedených vyučujícími bez zkušeností. V souhrnu plánování a přípravy však převažují pozitiva.

Ze šesti vyučovacích sledovaných předmětů je u dvou pedagogická a zároveň odborná způsobilost v souladu s legislativními požadavky, jeden splňuje požadavek pedagogické

způsobilosti a tři jsou bez kvalifikačních způsobilostí. Výuka probíhá v kmenových třídách vybavených přiměřeným nábytkem a vkusnou výzdobou. Nástěnné mapy, které byly používány ve všech sledovaných hodinách, jsou součástí vybavení tříd nebo se připravují pro jednotlivé hodiny. Audiovizuální technika je k dispozici a v části výuky byla využívána, stejně jako schválené učebnice, aktualizované žákovské atlasy a někdy další zdroje informací (prospekty, časopisy, naučná literatura). Pomůcky ze sbírek a vybavení kabinetů doplňují vyučující vlastními materiály. Pro vyučování sledovaných předmětů jsou personální a materiální podmínky v celku průměrné. Vyučující dbají na regulaci osvětlení, větrání místností a sledují pitný režim. Vytvářené psychohygienické podmínky jsou na velmi dobré úrovni.

Pozitivem výuky většiny hodin vlastivědy je promyšlené a cílené využití střídání pestré skladby slovních metod, zařazování práce ve skupinách a ve dvojicích, hledání vhodných variant metod výuky a pozitivní posilování při jejich realizaci. V organizační a metodické stavbě části hodin zeměpisu absence těchto pozitiv souvisí s nezkušeností vyučující. Zde je také ovlivněna věcná správnost interpretovaných poznatků nedostatkem odborné způsobilosti. Systém zápisů do žákovských sešitů je zvláště u žáků 1. stupně jasný, funkční a respektuje i jejich specifické poruchy. Celkově vyhovuje potřebám domácí přípravy a opakování. Kontrola vede ke kultivovanosti písemného projevu. Na jazykovou kulturu se dbá ve všech ročnících. V účelnosti a vhodnosti organizace výuky, v použití metod a forem práce jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Organizace výuky se promítá rovněž do jejího motivačního působení prostřednictvím navozených komunikačních vztahů. Atmosféra hodin je klidná, přátelská, žáci a vyučující se vzájemně respektují, komunikační pravidla jsou akceptována. Klasifikační systém většiny vyučujících obsahuje vyváženě hodnocení verbálních i grafických aktivit, méně často praktických dovedností. Četnost známek v žákovských knížkách dává rodičům dobrý přehled o průběžném hodnocení jejich dítěte. Efektivita a účinnost motivace, způsob hodnocení a úroveň spolupráce a komunikace mezi pedagogy a žáky jsou v úhrnu velmi dobré.

Výuka vlastivědy je vyrovnaně velmi dobrá, celkově ve výuce sledovaných předmětů převažují pozitiva nad dílčími nedostatky.

Hudební výchova ve 4. - 9. ročníku a nepovinný předmět instrumentální soubor

Plánování výuky plně respektuje osnovy zvoleného vzdělávacího programu. Týdenní dotace vyučovacích hodin jsou dodržovány. Na povinnou výuku vhodně navazuje nepovinný předmět instrumentální soubor se zaměřením na flétny. Toto vyučování probíhalo původně v tzv. respiračních třídách, kde bylo cílem posílení kapacity plic žáků v souvislosti s jejich zdravotním postižením. Nyní probíhá pro všechny zájemce v pěti skupinách podle jejich schopností. Sledované předměty jsou začleněny do společenskovední předmětové komise, která se mimo standardních činností zabývá také organizováním hudebních soutěží. Zpracované tematické plány jsou konkrétní a velmi podrobné. Bezprostřední příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla promyšlená a pečlivá. Plánování výuky je příkladné.

Výuka byla sledována u dvou učitelek, z nichž jedna nemá učitelskou kvalifikaci, druhá má odbornou a pedagogickou způsobilost, vyučuje ve všech třídách 5. - 9. ročníku. K výuce těchto tříd je využíváno jedné kmenové třídy, která je zároveň pracovním hudebním učebním kabinetem. K dispozici je pianino, elektronický klávesový nástroj, rozsáhlý orffovský instrumentář, další hudební nástroje, ozvučený notový panel, kvalitní souprava k reprodukci poslechového materiálu, televize s videem a mimořádně podnětná funkční výzdoba. Všichni žáci mají vhodné učebnice, někdy používají i zpěvníky „Já, písnička“. Kabinet hudební výchovy je dále vybaven množstvím poslechového materiálu a značným počtem různých hudebních materiálů. Ve třídě na 1. stupni je mimo obvyklých pomůcek běžně k dispozici přenosný přehrávač a televize s videem. Kvalita

výuky není ojedinělou absencí kvalifikace dotčena, podmínky výuky jsou celkově mimořádné.

Struktura sledovaných hodin odpovídala plně stanoveným výukovým cílům. Výrazná většina hodin byla velmi pestrá s maximálním zapojením žáků do všech forem hudebních činností. Žáci projevovali po zajímavém pojetí dechových a hlasových cvičení vysokou kulturu pěveckého projevu. Hráli v jednotlivých nástrojových skupinách na školní nebo vlastní hudební nástroje (flétny). Někteří žáci se pokoušeli o vlastní tvořivost, hlavně v oblasti rytmických doprovodů, při hře na tělo i v pokusech o taneční projev. Vědomé rozvíjení hudební představivosti, vedení k citlivému vnímání hudby a atraktivní obohacování znalostmi z oblasti hudební teorie umožňovalo žákům úspěšné uplatnění v průběhu téměř všech hodin. Vhodně zařazená diskuse, která navazovala na poslechové ukázky, umožnila mladším žákům porovnat různé hudební styly. V maximální míře byl využíván vyučovací čas, většina interpretací byla na vysoké odborné úrovni. Oblast organizace, užití metod a forem práce je celkově mimořádná.

Žáci byli průběžně motivováni díky atraktivitě obsahu a pestrosti nabídnutých činností. Pouze ojediněle byla motivace nahrazena jen krátkým seznámením s předpokládaným průběhem hodiny. Zařazována byla i návaznost na mezipředmětové souvislosti, vyučující také často s úspěchem apelovali na zkušenosti žáků z praxe. Průběžné hodnocení bylo téměř vždy pozitivní. Mělo různé formy - nejčastěji konkrétní verbální výroky nebo neverbální projevy vyučujících. Téměř ve všech případech byli žáci vedeni k sebekontrolě a vzájemnému hodnocení, které pramenily ze zjevného zájmu žáků o co nejlepší společnou hudební činnost. Motivace a hodnocení mají výraznou převahu pozitiv.

Ve všech sledovaných hodinách panovala příznivá atmosféra, žáci byli povzbuzováni způsoby vhodnými vzhledem k jejich věku a spontánnosti dětského projevu. Verbální i neverbální komunikace učitelek byla na vynikající úrovni, stejně jako spolupráce a komunikace mezi nimi a žáky navzájem. Výrazným rysem byla vzájemná tolerance a evidentně kladný vztah žáků k vyučovanému předmětu, který byl ve výrazné většině hodin podpořen příkladnou kvalitou vlastního hudebního projevu vyučující. Interakce a komunikace jsou na vynikající úrovni.

Kvalita výuky hudební výchovy je vynikající.

Praktické činnosti

Časová dotace předmětu je v souladu se vzdělávacím programem. Výběr zařazených tematických celků souvisí s materiálními, technickými a personálními podmínkami školy a postihuje téměř všechna osnovami uváděná témata. Je to práce s počítačem, pěstitelství, práce s technickými materiály, elektrotechnika kolem nás a svět práce. V plánu nejsou pouze ta témata, která jsou v rámci mezipředmětových vztahů probírána v předmětu rodinná výchova, to je příprava pokrmů a provoz a údržba domácnosti. Tím je dán předpoklad ke kvalitnímu plnění specifického cíle předmětu, což je osvojení různých praktických dovedností, praktických postupů a technik, rozvoj specifické tvořivé schopnosti, probouzení zájmu o různé profese a uvedení žáků do světa práce. Vyučující mají vypracované stručné tematické plány. Kontrola těchto plánů, zápisů v třídních knihách a sledování vyučovacích hodin ukázala na dobrou práci předmětové komise i jednotlivých vyučujících. Plány nevykazují odchylky od osnov ani duplicitu.

Výuku zajišťují čtyři učitelé, z toho dva s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, jeden s odbornou a jeden s pedagogickou způsobilostí. Prostorovým zázemím jsou dvě školní dílny, počítačová pracovna, pracovny přírodopisu a chemie a školní areál s nářadovnou. Společným znakem všech užívaných prostor, včetně v nich uložených materiálů a pomůcek, je vzorný pořádek a perfektní stav užívaného nářadí. Předmět praktické činnosti je vyučován ve skupinách s přiměřeným počtem žáků.

Pedagogové zaměřují vyučování v souladu se specifickým cílem předmětu na tvorbu praktických dovedností podložených teoretickými znalostmi, převážně získanými v dalších předmětech (přírodopis, fyzika, matematika, občanská a rodinná výchova). Sledovaná výuka představovala promyšlený, správně organizovaný výchovně vzdělávací proces se zařazením individuálních a kooperativních způsobů práce a s respektováním individuálních zvláštností žáků. Výuka všech sledovaných tematických celků byla zajištěna dostačujícím množstvím vhodných pomůcek a jejich užívání probíhalo při zachování bezpečnostních pravidel.

V hodinách panovala tvořivá atmosféra. Vyučující žáky velmi dobře motivovali správným vysvětlením i výběrem zajímavých činností. Během nábviku dovedností žáky průběžně hodnotili s převahou kladného motivačního hodnocení. Na konci hodin probíhalo celkové hodnocení, někdy spojené s klasifikací. Vyučující hodnotili v souladu s výchovným významem předmětu hlavně snahu a aktivitu žáků. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla vynikající. Vzájemná komunikace žáků v pracovních skupinách byla velmi dobrá.

Úroveň předmětu praktické činnosti je příkladná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka byla sledována z hlediska jejího plánování a přípravy, podmínek, organizace, účelnosti forem a metod, účinnosti motivace a způsobu hodnocení i z hlediska úrovně spolupráce a komunikace v pedagogickém procesu. Souhrnně je ve všech těchto kritériích hodnocena výuka jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Základním materiálem plánování je Strategie rozvoje ZŠ K Lučinám pro období od září 2001 do roku 2003. Ředitel školy se při stanovení koncepčních záměrů soustřeďuje na zkvalitnění personálního obsazení školy, zlepšení jejího materiálně-technického zázemí a výchovně-vzdělávací práce. Z těchto postulátů vychází Koncepce na školní rok 2001/2002, která je dále rozváděna do dílčího plánování, které končí stanovením týdenních plánů. Z Plánu materiálně-technického zabezpečení školy (platného od srpna 1998 do r. 2002) je zřejmé, že tento plán je realistický a postupně se plní. Plánování v jednotlivých předmětech je delegováno na metodická sdružení a předmětové komise. Jejich plánování nepostihlo nerespektování osnov v českém jazyce. Plánování volitelných předmětů rovnoměrně postihuje různé zájmy žáků i možnosti školy.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Ředitel školy vychází v organizačním systému z funkčního Organizačního řádu, organizační struktury, školního řádu, podrobně zpracovaného klasifikačního řádu a dalších vnitřních provozních materiálů, které mu celkově umožňují operativní řízení. Spolupracuje s ustaveným poradním sborem, ve kterém jsou vedoucí metodických orgánů, dva zástupci pedagogů různých věkových kategorií a výchovná poradkyně. Záznamy z jednání pedagogických rad dokladují funkčnost tohoto orgánu. Metodické orgány jsou sestaveny jako sekce podle příbuznosti předmětů. V jejich činnosti jsou ještě rezervy, zejména v podrobnějším plánování učiva a v dodržování některých pokynů uvedených v osnovách. Ve škole je ustavena

předmětová komise přírodovědných předmětů, která se v oblasti svých předmětů zabývá převážně kontrolou plnění osnov, zpracováním tematických plánů, řešením praktických i metodických problémů výuky a organizací soutěží. Vyučující matematice provádějí společně analýzu čtvrtletních písemných prací s konkrétním rozбором nejčastějších chyb.

Kontrolovaná pedagogická dokumentace, související se sledovanou výukou, vykazuje pouze drobné dílčí nedostatky. Rozvrh hodin je sestaven odborně, s ojedinělými porušeními psychohygienických podmínek. Informační systém je funkční, informace uvnitř školy i směrem k veřejnosti jsou předávány rychle a účinně. Mimo standardních informačních prostředků využívá škola „Informační zpravodaj“, který je prostřednictvím třídních učitelů distribuován všem rodičům, třídní schůzky jsou organizovány třikrát v průběhu školního roku. Zápisy v žákovských knížkách obsahují převážně konkrétní údaje, četnost známek je až na výjimky (např. rodinná výchova) přiměřená. Škola se podílí ve spolupráci s DDM na organizování většiny obvodních naukových olympiád a soutěží, žáci jsou úspěšní zejména v chemické a fyzikální olympiádě. Úspěchy zaznamenali také v soutěžích hudebního charakteru. Ve spolupráci s občanským sdružením „Klub příznivců školy“ organizuje škola různé akce - např. atletický závod, posvícení, karneval. Ředitel školy poskytuje řádně informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Výroční zpráva o činnosti školy má vhodnou vypovídací hodnotu, byla zpracována v souladu s platnou legislativou.

Organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy cílevědomě řídí pedagogický sbor, který se ztotožňuje s koncepčními cíli školy. Motivuje pracovníky zejména osobním příkladem a otevřeností vůči novým trendům ve vzdělávání. Vedení školy oceňuje především kvalitu práce a iniciativu při realizaci aktivizujících metod výuky, kreativitu, pomoc začínajícím učitelům, práci s talenty a organizaci mimoškolních akcí. Pracovníci školy jsou pravidelně hodnoceni podle vnitřního platového řádu. S kritérii pro stanovení nadtarifních složek platu byli všichni prokazatelně seznámeni, jsou přílohou organizačního řádu. Plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb a cílů školy a účastní se ho téměř všichni učitelé. Zpětnou vazbu si ředitel vytváří z výsledků anonymních dotazníků, ve kterých hodnotí učitelé jeho práci. Výsledky tohoto průzkumu a hlavně ústní posouzení práce ředitele při rozhovorech pracovníků ČŠI s jednotlivými pedagogy ukázalo, že vnímají práci členů vedení jako velký přínos pro zvýšení kreditu celé školy. Ve škole panuje příznivá atmosféra, na které se svým pracovním nasazením výrazně podílí vedení školy.

Vedení a motivování pracovníků má vynikající úroveň.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má zpracovaný samostatný plán kontrol. Ten především obsahuje činnost zaměřenou na výchovně-vzdělávací práci. Kontrolní činnost je prováděna ředitelem a jeho zástupkyní, popř. pověřenými pracovníky. Výsledky málo početných hospitací projednává vedení školy s pedagogickými pracovníky taktně a ohleduplně, přijímá následně opatření k odstranění nedostatků. Zástupkyně pravidelně kontroluje pedagogickou dokumentaci, kde byly shledány pouze drobné formální nedostatky. Kontrolní systém nezaregistroval nerespektování osnov v českém jazyce. Vedení školy používá evaluační prostředky k hodnocení vzdělání - zadává testy Kalibro v 5. a 9. ročníku, nebo v 5. a 7. ročníku, dále dotazníky žákům pro objektivní analýzu školy.

Systém a účinnost kontrolních mechanismů je na velmi dobré úrovni.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Úroveň řízení školy z hlediska vytváření podmínek pro výchovně-vzdělávací práci je celkově velmi dobrá.

<p style="text-align: center;">HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM</p>

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Předmětem kontrolní činnosti bylo zjistit, zda finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly v kontrolovaném období roku 2001 vynaloženy efektivně vzhledem k účelu jejich poskytnutí. Veškeré finanční prostředky přidělené základní škole ze státního rozpočtu na rok 2001 byly v plné výši vyčerpány a řádně zúčtovány se státním rozpočtem. Celkové neinvestiční prostředky byly tvořeny ze 70,9 % částkou na platy, z 0,15 % částkou na ostatní platby za provedenou práci a z 28,95 % částkou na ostatní neinvestiční výdaje přímé. Z nich potom 91,25 % tvořila částka přidělená na zákonné odvody. Zbývajících 8,75 % finančních prostředků bylo čerpáno především na učebnice a učební pomůcky.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Porovnáním přiděleného limitu počtu zaměstnanců s vykázaným (Škol MŠMT P1-04) nebylo zjištěno jeho překročení, stejně tak byl dodržen limit prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci. Kontrolou pedagogické dokumentace zaměstnanců, jejichž předměty byly hospitovány, nebylo zjištěno nesprávné zařazení do platových tříd. Namátkovou kontrolou správnosti zařazení do platových stupňů nebylo taktéž zjištěno porušení příslušného nařízení vlády. Dokumentace je mimořádně dobře vedena, jsou zde aktuálně založeny všechny potřebné dokumenty.

Ředitelství školy má velmi dobře promyšlený a propracovaný systém ohodnocování pedagogických zaměstnanců. Nenárokové složky platu jsou rozdělovány především ve vztahu k úrovni výchovné práce, ale také je ohodnocována např. příprava žáků na soutěže a olympiády, mimoškolní činnost, pomoc začínajícím pedagogům apod. Dodržování těchto kritérií potvrzují i výsledky hospitací. Řádně jsou vypláceny i další platy. Kontrolou dohod o provedení práce za rok 2001 nebylo zjištěno porušení platné legislativy, přidělená částka byla čerpána především na zastupování za dlouhodobou nemoc, kurzy angličtiny, kurzy počítačové gramotnosti pro pedagogické zaměstnance školy a zdravotníka školy v přírodě.

Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb je v souladu s platnou vyhláškou, všichni zaměstnanci byli s přesně stanovenými zásadami seznámeni. Škola má založen pro tento fond samostatný účet u České spořitelny.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Ostatní neinvestiční výdaje byly čerpány v rámci přímých ONIV především na zákonné odvody do státního rozpočtu a na tvorbu FKSP. Předložené pokladní doklady za učebnice a učební pomůcky vykazují hospodárnost a účelnost, mají předepsané náležitosti, ve smyslu platných právních předpisů jsou správně zúčtovány.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu účelově na vzdělávání pedagogů byly vyčerpány na úhradu školení pedagogických pracovníků, která byla organizována převážně Pedagogickým centrem Praha.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001 má velmi dobrou vypovídací hodnotu, je tvořena tabulkou s přehledem veškerých příjmů a výdajů, který koresponduje s údaji v účetní evidenci a je doplněn podrobným slovním komentářem, vše v souladu se zákonem o státní správě a samosprávě ve školství.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly ve sledovaném roce 2001 čerpány účelně a hospodárně k financování výdajů souvisejících s výchovou a vzděláním.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů

Vedení školy spolu s výchovnou poradkyní, která je zároveň metodikem prevence, věnuje problematice sociálně patologických jevů náležitou pozornost jak v otázkách prevence, tak při řešení jednotlivých případů, i když nejsou závažného charakteru. Je stanoven Minimální preventivní program, jeho zpracování a návaznost na další směrnice školy má mimořádně dobrou úroveň, stejně tak jeho postupné plnění. Z dotazníků, zadaných žákům jedné IV. třídy a dvou VIII. tříd (celý ročník) vyplývá, že žáci pozitivně vnímají atmosféru školy, mají k ní důvěru a dobře se orientují v otázkách sledované problematiky.

Škola se problematikou zabývá a přijatý systém je funkční.

Tematická inspekce

Součástí orientační inspekce byla tematická inspekce zaměřená na adaptační potíže žáků 1. ročníků. Závěrečné výstupy budou zpracovány ze všech inspektovaných škol souhrnně ve Výroční zprávě ČŠI za tento školní rok.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků, rozvrh hodin, protokoly a záznamy o provedených kontrolách, školní řád, záznamy z pedagogických rad)
- Zřizovací listina vydaná na základě usnesení zastupitelstva Městské části Praha 3 ze dne 26. 6. 2001 a její dodatek vydaný na základě usnesení ze dne 20. 12. 2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 6. 10. 1999
- Jmenování do funkce ředitele Základní školy v Praze 3, K Lučinám 18/2500 ze dne 25. června 1998 s účinností od 1. srpna 1998
- Podkladová dokumentace ČŠI

- Výroční zpráva školy za školní rok 2000/2001 a Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2001
- Vybrané žákovské sešity a žákovské knížky
- Hospitační záznamy ČŠI
- Zápisy z metodických sdružení a předmětových komisí sledovaných předmětů
- Časově-tematické plány sledovaných předmětů
- Smlouva o nájmu nebytových prostor sloužících pro potřeby školství ze dne 1. 9. 2001
- Závazné ukazatele rozpočtu po rozpočtovém řízení II. na rok 2001 ze dne 29. 11. 2001
- Výkaz zisku a ztráty Úč OÚPO 4-02 z 28. 1. 2002, rozvaha Úč OÚPO 3-02, hlavní kniha
- Faktury a účetní doklady za učebnice a učební pomůcky za rok 2001, kniha faktur, pokladní deník
- Dohody o provedení práce za rok 2001
- Personální dokumentace pedagogických pracovníků vyučujících hospitované předměty
- Mzdová inventura za rok 2001
- Inspekční zpráva OI-01-03/97/187/R-Hzá

ZÁVĚR

Prioritou vzdělávání je vyvážená realizace zvoleného výukového programu. Ta se daří v souhrnu hodnocených kritérií velmi dobře. Vyučující připravují výuku zodpovědně. Ta probíhá v upraveném, inspirujícím prostředí. Organizace výuky, využití metod a forem práce jsou rozdílné u různých vyučujících a v souhrnu vytvářejí pestrý soubor pedagogických aktivit. Jejich efektivita není stejná, výrazně v nich převládají pozitiva. Formy hodnocení a klasifikace jsou přiměřené a také projevy žáků jsou v souladu s cíli přijatého vzdělávacího programu. Výrazným kladem je pozitivní klima školy. Práce učitelů na prvním stupni vytváří velmi dobré předpoklady pro kvalitní pokračování práce na druhém stupni školy. Vzdělávání je celkově na velmi dobré úrovni.

Stanovený vzdělávací program je plněn úspěšně rovněž díky úrovni řízení školy. To má ve složkách plánování, organizování, vedení učitelů a kontroly význačná pozitiva, stejně jako vytvářené personální podmínky výuky. Podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

Z porovnání závěrů předchozích inspekčních zpráv (poslední z r. 1997) je zřejmý pozitivní kvalitativní posun v práci školy.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům využity efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Josef Černý	J. Černý v. r.
Členové týmu	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová v. r.
	Mgr. Jana Pocová	J. Pocová v. r.
	Mgr. Věra Vítová	V. Vítová v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Marcela Jüstelová	

V Praze dne 5. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ...11. 4. 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Václav Havelka

V. Havelka v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Magistrát hl. m. Prahy, odbor školství	25. dubna 2002	019 144/02-5106

Zřizovatel: MČ Praha 3	25. dubna 2002	019 145/02-5106
------------------------	----------------	-----------------

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány